

Nr 496

Av herr **Ericson** i Örebro **m. fl.**, *angående planeringen av de svenska biståndsinsatserna.*

De kvantitativa ramarna för det svenska biståndet till u-länderna under de närmaste åren fixerades genom det program riksdagen antog 1968. Det årliga u-landsbiståndet kommer enligt detta beslut att uppgå till cirka 2 000 miljoner kronor vid 1970-talets mitt.

Biståndsflödet syftar ytterst till att eliminera gapet mellan rika och fattiga länder. Genom att överföra materiella resurser vill man möjliggöra för respektive mottagarländer att successivt förbättra sina medborgares levnadsvillkor. Den tekniska hjälp och de lån som ställes till förfogande skall i princip överföras utan andra värderingar än den grundläggande idén om att biståndet ges för att en så bred utveckling som möjligt skall komma till stånd. Biståndet skall gynna folk respektive samhällen i deras helhet och i första hand den fattigaste delen av befolkningen.

Denna principiella utgångspunkt är tyvärr en förhållandevis teoretisk konstruktion. Det finns i dag en stark tendens till att med kapital och teknik från de industrialiserade länderna överföres i lika hög grad givarländernas ekonomiska, sociala och kulturella värderingar. Medvetenheten härom har i u-länderna bl. a. tagit sig uttryck i manifestationer som den panafrikanska kulturfestivalen i Alger sommaren 1969.

Kritiken mot de biståndsinsatser som hittills gjorts har också bl. a. utgått från konstaterandet att man ofta i alltför ringa grad tagit hänsyn till mottagarlandets miljö — i detta ords vidaste bemärkelse. Biståndet har — hävdar en del kritiker — alltför ensidigt tagit sikte på att mekaniskt överföra västerländsk teknik och kunnande i stället för att främja en utveckling baserad på mottagarlandets egna förutsättningar. Denna kritik har inte sällan kommit från mottagarländernas egna politiska ledare.

Inför u-hjälpens fortsatta expansion bör därför krävas att myndigheterna i ökad utsträckning strävar efter att i biståndsarbetet visa respekt för mottagarländernas kulturella struktur. Denna respekt bör också leda till att stöd ges till projekt som endast indirekt är utvecklingsfrämjande genom att på olika sätt stärka den nationella kulturen.

Speciellt i de huvudmottagarländer där det svenska biståndet utgör en betydande del av det totala biståndsinflödet är det av vikt att man ger ett generöst stöd till projekt inom kultursektorn som kan underlätta för mottagarländerna att med bevarad självrespekt acceptera den konfrontation med främmande kulturer som biståndet medför.

Kraven på en förbättrad social och kulturell anpassning av biståndet till respektive länder innebär att högre anspråk ställs på den personal som planerar, administrerar och verkställer biståndsprojekten. Under senare år har experter före utskändandet i viss omfattning fått en grundutbildning i anställningsländernas sociala och kulturella förhållanden. Detta utbildningsarbete bör utvidgas och omfatta även annan personal som verkar inom biståndsadministrationen.

Om det ökade u-landsbiståndet för medborgarna skall kunna bli en lika naturlig del av statsbudgeten som exempelvis de sociala utgifterna eller kostnaderna för arbetsmarknadspolitiken krävs väsentligt förbättrade kunskaper om förhållandena i u-länderna. Man bör på olika vägar öka möjligheterna för den breda allmänheten att på ett konkret sätt uppleva u-ländernas verklighet.

SIDA bör såväl direkt som genom folkrörelserna och andra enskilda organisationer stimulera till ett ökat socialt och kulturellt informationsflöde. Stödet till kulturella manifestationer kring dessa länder bör prioriteras inom SIDA:s informationsverksamhet.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs,

att Kungl. Maj:t beaktar önskvärdheten av att planeringen av framtida biståndsinsatser särskilt i de s. k. huvudmottagarländerna tar hänsyn till behovet av ett generöst stöd till den nationella kulturen,

att utbildningen av den personal som planerar, administrerar och verkställer svenska biståndsprojekt mer än hittills inriktas på att öka förståelsen för mottagarländernas nationella kultur,

att de statliga biståndsorganen direkt och genom samarbete med enskilda organisationer prioriterar sådan upplysningsverksamhet som syftar till att bland den svenska allmänheten öka förståelsen för u-ländernas sociala och kulturella förhållanden, samt

att de statliga biståndsorganen aktivt stimulerar till vänortskontakter mellan svenska kommuner och kommuner i u-länderna i avsikt att bredda det direkta kulturutbytet med u-länderna på det lokala planet.

Stockholm den 28 januari 1970

Sture Ericson (s)
i Örebro

Bertil Zachrisson (s)

Lena Hjelm-Wallén (s)
